

VOOR

Juni 2010 • jaargang 3 • nummer 2

Inhoud

In deze Kwartaalnieuwsbrief leest u over de ontwikkelingen van Voorall.

Het waarom, het wie, het hoe...

... en welke resultaten we tot nu toe hebben behaald.

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief, suggesties of vragen kunt u mailen naar: info@voorall.nl

In deze nieuwsbrief

Verkiezingen 9 juni 2010	1
Advies toegankelijkheid Verkiezingen	1
Voorall Interculturalisatie	3
'Kennismaking RandstadRail' wegens succes in de herhaling	4
'De Haagse samenleving voor iedereen'. Utopie of werkelijkheid?	5
Toegankelijk(er) Den Haag door WTD	6
Handicap & toerisme	6
TestTeams testen stadswandeling voor mensen met een beperking	7
Aanrader: 'Kracht'	7
Voorall in de pers	8
De nieuwe toegankelijkheidsgids Den Haag is verkrijgbaar	8

Verkiezingen 9 juni 2010

De landelijke verkiezingen staan voor de deur. Ook mensen met een beperking moeten probleemloos kunnen stemmen. Daarom is het noodzakelijk dat Haagse stembureaus toegankelijk zijn. Daarnaast is het met name voor blinden en slechtzienden erg belangrijk dat de informatievoorziening tijdens en voorafgaand aan de verkiezingen goed geregeld is. Voorall, de belangenorganisatie voor Hagenaars met een beperking, maakt zich hard voor deze onderwerpen.

Eerder ging het TestTeam op stap om toegankelijkheidssteekproeven te houden bij stemlocaties. Dit keer gebeurt er iets anders. Rondom 9 juni zal Voorall met een lezerspanel naar de toegankelijkheid van informatie kijken. Kieslijsten, stempassen, het overzicht van stembureaus, verkiezingsprogramma's en gemeentelijke informatie over de verkiezingen zullen onder de loep genomen worden. Zijn deze uitgaven ook te gebruiken voor mensen die niet (goed) kunnen zien? Voorall is erg benieuwd. U ook?

Advies Toegankelijkheid verkiezingen

Voorall adviseert, gevraagd en ongevraagd, de gemeente Den Haag. Bij het maken van een advies betreft Voorall altijd de achterban in het proces. Het onlangs verschenen advies over de

toegankelijkheid van de Gemeenteraadsverkiezingen in maart 2010 is onder andere aangeboden en toegelicht aan het hoofd Verkiezingen van de gemeente. In dit overleg waar ook medewerkers van de afdeling Logistiek bij aanwezig waren, is afgesproken dat bij de voorbereiding van de komende verkiezingen gekeken zal worden naar verbetering van de bewegwijzering en de verlichting in het gebouw. Veiligere opritten en hellingbanen zijn ook toegezegd.

Een korte impressie van het advies dat uit twee delen bestaat.

Toegankelijkheid Haagse stembureaus

22 Haagse stembureaus zijn bezocht door een slechtziende en een aantal leden van het Mobiele TestTeam die aangewezen zijn op hulpmiddelen zoals een scootmobiel, rolstoel of rollator.

Het resultaat? Voorall constateerde dat het merendeel van de onderzochte locaties niet toegankelijk zijn. De meest voorkomende problemen zijn: onduidelijke routeaanduiding, oneffenheden in het plaveisel, te smalle toegangsdeuren, te hoge drempels, onveilige hellingen, onvoldoende buitenverlichting.

Gevaarlijke situatie door kromgetrokken ijzeren plaat, struikelgevaar

Volgens het overzicht van de kandidatenlijsten, uitgegeven door de gemeente Den Haag, zijn alle stemlocaties toegankelijk voor mensen met een beperking.

Voorall is van mening dat wellicht de controle op de toegankelijkheid van de stembureaus onvoldoende is. Opvallend is dat bij een aantal locaties juist de aanpassingen om de toegankelijkheid te

verbeteren problemen opleveren. Tijdelijk aangepaste hellingbanen blijken bijvoorbeeld over het algemeen onveilig.

Voorall was wel positief over de stemhokjes met in hoogte verstelbare tafelbladen. Daarnaast viel op dat de medewerkers in de stembureaus erg hulpvaardig waren.

Naast een aantal technische aanbevelingen, beveelt Voorall in het advies het volgende met klem aan.

- Zorg er voor dat mensen met een beperking binnen een straal van 500 meter van hun huis hun stem kunnen uitbrengen in een 100% toegankelijke stemlocatie.
- Wijs zoveel mogelijk reeds toegankelijke locaties als stembureau aan, bijvoorbeeld verzorgingshuizen, verpleeghuizen, wooncomplexen voor ouderen.
- Zorg dat de 100% toegankelijke locaties gelabeld zijn en communiceer dit duidelijk naar de Haagse burgers.

Toegankelijkheid van informatie voor Hagenaars met een visuele beperking

Bij het inventariseren van de stemervaringen van mensen met een visuele beperking, bleek al snel dat de toegankelijkheid van informatie rond de verkiezingen voor deze groep van cruciaal belang is. Voor blinde en slechtziende Hagenaars was het enorm moeilijk om zich te informeren over de verkiezingen en de partijprogramma's.

Voorall vindt dat de informatievoorziening rond verkiezingen vanzelfsprekend goed geregeld moet zijn. Daarbij moet ook rekening gehouden worden met het feit dat een bepaalde groep mensen de informatie op een andere manier moet ontvangen. Voorall ziet graag dat de gemeente in samenwerking met de belangenvereniging hiervoor een standaard werkwijze ontwikkelt. In het advies staan onder andere diverse aanbevelingen hiervoor. U kunt het hele advies lezen op www.voorall.nl onder publicaties / adviezen.

Voorall interculturalisatie

De samenleving is in rap tempo aan het veranderen. In de Randstad is inmiddels meer dan de helft van de jeugd van niet Nederlandse afkomst. Organisaties die hun doelgroep willen blijven bereiken, veranderen mee. Het producten- en dienstenaanbod moet breder, de externe communicatie kan beter en om herkenbaar te blijven moet ook het personeel een afspiegeling zijn van de omgeving. Interculturalisatie is het sleutelwoord: veranderen naar een multiculturele organisatie.

Hoe kijkt Voorall naar dit proces?

Voorall ziet interculturalisatie niet als een afzonderlijk onderwerp, maar als een gebruikelijk onderdeel van de activiteiten. Bijvoorbeeld in de testteams die onder andere gebouwen testen op de toegankelijkheid voor mensen met een beperking, wordt bewust geprobeerd ook allochtone mensen als lid binnen te halen. Onlangs zijn supermarkten in de wijken waar veel mensen wonen met een andere culturele achtergrond onderzocht op toegankelijkheid.

Bij de advisering van Voorall aan de gemeente over de Gehandicaptennota was er bewust geen apart onderwerp over de doelgroep 'migranten'. Voorall pakte het pragmatischer op: bij de

verschillende thema's, bijvoorbeeld sport of onderwijs, werd gewezen op de mogelijkheden om de migrantengroepering erbij te betrekken.

Netwerk opbouwen

Voorall denkt dat aanvankelijk organisaties nodig zullen zijn om het contact te maken met mensen uit allerlei culturen. Maar uiteindelijk gaat het erom hen individueel te kunnen bereiken en aanspreken. Voorall merkt dat bijeenkomsten voor allochtone mensen over concrete zaken goed worden bezocht. Bijvoorbeeld over de inhoud en achtergronden van het persoonsgebonden budget (PGB), over het invullen van belastingformulieren en over sportmogelijkheden voor jongeren met een verstandelijke beperking.

Aanpak interculturalisatie

Voorall heeft voorgesteld de geslaagde werkwijze van het Haags Mantelzorgakkoord te kopiëren naar dit onderwerp. Concreet betekent dit: Vertaal interculturalisatie op basis van een quick scan in de tien meest noodzakelijke actiepunten. Voer die de komende vijf jaar uit en zorg dat ze doorlopend gemonitord worden. Roep organisaties om de tafel. En zorg er vooral voor dat ook sleutelfiguren uit de migrantengemeenschap

participeren in de afspraken. Goed samenwerken met andere, kleine organisaties is heel belangrijk. Afzonderlijk heb je geringe spankracht, krachten bundelen geeft veel meer resultaat.

Zo gezegd, zo gedaan

Tijdens een werkconferentie over interculturalisatie en Haagse organisaties voor mensen met een beperking zag een nieuwe stedelijke alliantie het licht: de Stuurgroep Interculturalisatie. Samenwerkende partijen zijn Zorgbelang Zuid-Holland, Steinmetz | De Compaan, VtV, Mooi, MEE, HOF, Zebra en Voorall. Komende maand volgt de officiële aftrap van de stuurgroep met een bijeenkomst over het op te stellen actieplan.

'Kennismaking RandstadRail' wegens succes in de herhaling

50 mensen met een beperking kregen begeleiding van een coach bij hun eerste ritten met RandstadRail. De reacties zijn zo enthousiast dat Voorall het project herhaalt. De inschrijving is weer open.

Bertus Groot uit Monster is blind en blij met het initiatief.

Als fervent schaker moet hij geregeld op pad voor schaakwedstrijden in de regio. Met RandstadRail is dat veel makkelijker geworden. "Twee begeleide ritten deed ik met mijn coach. De eerste keer gaf hij me veel concrete aanwijzingen. Hij zei bijvoorbeeld precies waar ik in kon stappen, waar ik kon zitten en op welke hoogte de stopknop zat.

Op het eindpunt hebben we rustig de tram en het perron verkend. Bij de tweede rit hadden we afgesproken dat ik alles zelf zou doen. Het ging perfect. Ik ben nu al een paar keer zelfstandig naar Zoetermeer gereisd, geen probleem. Pas heb ik zelfs mijn ziende schaakvrienden de weg gewezen met RandstadRail naar de schaakles. Ik voel me veel vrijer, het is in één woord top!"

De kneepjes leren

Bij RandstadRail is de toegankelijkheid goed geregeld. De perrons zijn even hoog als de tram, je rijdt er zo in. Toch maken nog maar weinig mensen met een beperking er gebruik van. Om blinde of slechtziende mensen en mensen met een rolstoel, scootmobiel of rollator vertrouwd te maken met RandstadRail, organiseert Voorall het kennismakingsproject. Deelnemers leren in maximaal drie ritten met een coach de kneepjes van het reizen met RandstadRail.

Een begeleidingsrit duurt maximaal twee uur. Meedoen is gratis, HTM zorgt voor de kaartjes.

Jos Dekkers van het Platform Gehandicapten Leidschendam-Voorburg was enthousiast om bij het initiatief aan te kunnen haken. Ook HTM ondersteunt het project van harte.

"RandstadRail is het eerste openbaar vervoer dat echt toegankelijk is", aldus Marion de Vries van HTM. "Voor ons is het van belang om van de ervaringen te leren. Verbeterpunten die in de praktijk naar boven komen, geeft Voorall aan ons door. Op basis van de knelpuntenrapportage gaan wij onderzoeken hoe we de toegankelijkheid van RandstadRail nog verder kunnen verbeteren."

Ron Kasteel, van beroep bestuurder van RandstadRail, begeleidde als coach al drie mensen. "Het is erg leuk en leerzaam om de mensen te begeleiden. Ze moeten veel tegelijkertijd leren. Ze doen zoveel indrukken op, dat ik de eerste keer hier en daar bijspring, bijvoorbeeld met het openen van de deur of aan de mensen vragen om opzij te gaan. De tweede rit doen ze meestal alles al zelf."

Inschrijven voor Kennismaking RandstadRail via: 070 365 52 88 of info@voorall.nl

'De Haagse samenleving voor iedereen'. Utopie of werkelijkheid?

Bewustwording creëren over inclusief beleid is een van de speerpunten bij Voorall voor dit jaar. Inclusief beleid is dat in alle fasen van beleidsvorming rekening wordt gehouden met de gevolgen van besluiten voor iedereen. Beleidsmakers betrekken vanaf het begin mensen met een beperking bij het maken van plannen. Want zij weten wat echt belangrijk is in een maatschappij waaraan iedereen deel kan nemen.

Om dit helder te maken is er in samenwerking met Programma Versterking Cliënten Positie (VCP) een bijeenkomst gehouden voor de leden van de vereniging Doe Voorall Mee. Centrale vraag was: Wat is onze droom over de 'Haagse samenleving voor iedereen'?

Het onderwerp 'meedoen' kwam het duidelijkst naar voren met aspecten als:

- Iedereen kan wonen, werken, studeren en recreëren waar en wanneer en zolang als men wil.
- Gelijkheid – iedereen doet mee: jong, oud, zwart, wit, met/zonder beperking.
- Samen krijg je ook echt iets voor elkaar.

- Niet alleen rechten maar ook plichten voor mensen met een beperking.

Voor beleidszaken werd voor een adviesgroep van mensen met een beperking voor een toegankelijke stad gepleit.

Wat gebeurt er met deze en de overige signalen?

Edwin Graafland, directeur Voorall:

"Het gaat Voorall er om dat in alle bestemmingsplannen en beleidsplannen en verordeningen rekening wordt gehouden met mensen met een beperking. Voorall praat met alle mensen die erover gaan, dat is het ene spoor.

Het andere spoor is de politiek, die moeten we erbij betrekken. We hebben vorig jaar de commissie MO gevraagd een rit in een rolstoel te maken. Een paar uur daarna hadden zij een vergadering met wethouder van Alphen. Daar hebben zij meteen vragen gesteld over toegankelijkheid voor mensen met een beperking. Vorig najaar hebben we 30 mensen uit de achterban geïnterviewd over alle belangrijke thema's. Op basis daarvan hebben we onze standpunten op papier gezet. Daaruit kwam een top 3 met de belangrijkste punten.

Dus de basis is de persoonlijke ervaring. We hebben tegen de politieke partijen gezegd: denk eraan dat je er rekening mee houdt bij het schrijven van de partijprogramma's.

Daarna hebben we ze aangeschreven en herhaald dat we minimaal die 3 punten terug willen zien. Zodra de gemeenteraad en de commissies zijn gevormd gaan we ze weer opzoeken en zeggen: kun je herinneren wat wij een aantal maanden geleden hebben geschreven? Zo blijven we ze er steeds aan herinneren".

Jan Troost, VCP: "De achterban is de continue factor. Er komen steeds nieuwe raadsleden, mensen op het gebied van zorg, mobiliteit, etc. Maar het politiek geheugen is heel erg kort. De mensen zelf zijn het geweten van Den Haag. Als je echt inclusief beleid wilt bereiken, als je je dromen wilt waarmaken, dan moet je op de trommel blijven slaan. Alle veranderingen zijn begonnen met dromen. Iemand heeft het idee gehad en is vervolgens in actie gekomen".

De ultieme droom is dat iedereen in Den Haag denkt: Wat kan wél en hoe kun je dat tot stand brengen?

Toegankelijk(er) Den Haag door WTD

Toegankelijkheid is een heel belangrijk onderwerp voor Voorall. De werkgroep Toegankelijk Den Haag (WTD) zet zich in om te zorgen dat mensen met een beperking mee kunnen doen aan het Haagse maatschappelijke leven.

De WTD bestaat uit een kerngroep en diverse projectgroepen: Toegankelijk Openbaar Vervoer, Verkeer, Openbare Gebouwen en Openbare Ruimte.

De kerngroep adviseert beleidsmakers en onderneemt lobbyactiviteiten om de juiste betrokkenen in actie te krijgen. Deze groep bestaat uit vertegenwoordigers van Voorall, de achterban en de gemeente Den Haag. De kerngroep bepaalt het beleid en stuurt de projectgroepen aan.

De afsluiting van de binnenstad is momenteel een hot item voor de projectgroep 'Verkeer'. Er zijn duidelijke signalen dat de stad hierdoor niet goed toegankelijk is voor iedereen. Mensen met een fysieke beperking komen bijvoorbeeld met hun auto niet voorbij de afsluitpaaltjes en een parkeerplaats voor hen in de buurt ontbreekt. Het uitbreiden van de entreetijden en het creëren van meer algemene gehandicapten parkeerplaatsen kunnen oplossingen zijn. Hier wordt aan gewerkt.

Handicap & Toerisme

Ieder jaar stelt de gemeente in het kader van Den Haag & Handicap een thema centraal in de stad. Doel is om Haagse burgers met en zonder beperking te informeren, activeren en te prikkelen om meer te participeren in de samenleving.

'Toerisme & Handicap' is het thema voor 2010. Het gaat

hierbij om het vergroten van de bewustwording van het toeristisch aanbod in Den Haag bij zowel mensen

met een beperking als ook de toeristische sector. De activiteitenagenda bevat onder andere:

April: Rondwandeling door de Haagse Binnenstad (zie artikel verderop in deze nieuwsbrief)

Mei / juni / juli: Arrangementen met de Ooievaart, Gouden Koetsjes en KidsTour

Juni: Activiteiten tijdens de The Hague Festivals

Voorall is betrokken bij de activiteiten door mee te denken en te adviseren over de vorm en inhoud. Zo is er bijvoorbeeld een checklist voor toegankelijke evenementen ontwikkeld. Deze is aangeboden aan Den Haag Marketing, de organisator van de The Hague Festivals.

TestTeams testen stadswandeling voor mensen met een beperking

Voorall heeft de 'Ervaar Den Haag' tour van de VVV Den Haag getest: een wandeling met gids die afgestemd is op bezoekers met een lichamelijke en/of visuele beperking.

Het Mobiele TestTeam onderzocht de toegankelijkheid van de route met behulp van scootmobiel, rolstoel of rollator. De ervaring was positief:

over het algemeen was de tour voldoende toegankelijk. Een enkele keer waren er geen verlaagde stoepbanden aanwezig en het toilet bij het Haags Historisch Museum bleek niet te bereiken met een grote elektrische rolstoel. De gids kreeg de tip mee om de route niet te lang te maken en met regelmaat iets te vertellen, zodat mensen met een energiebeperking de route ook goed kunnen volhouden.

Op een ander moment werden geïnteresseerde mensen met een visuele beperking gevraagd de route mee te lopen. Deze groep liep een deel van de route die de gouden koets rijdt. Dit was echt een belevingstour, waarbij de verschillende zintuigen werden aangesproken.

De gids liet de deelnemers onderweg regelmatig dingen voelen, zoals groeven in de muur, verschillende beelden en een plakkaat met de beeltenis van Mozart. Met silhouetten van foam konden de deelnemers voelen hoe de skyline van Den Haag er uit ziet.

Ook waren er miniatuurtjes van de Ridderzaal, zodat de deelnemers zich een beeld konden vormen van dit gebouw.

Voorall is enthousiast over de tour en hoopt dat de VVV deze in het vaste productenaanbod zal opnemen.

• Aanrader: 'Kracht'

• Ouders Ontmoeten Ouders
• Migranten (OOOM) is een
• Haags netwerk van en
• voor migrantenouders en
• -verwanten van kinderen
• met een beperking. OOOM
• beoogt deze groep op
• zodanige wijze te faciliteren
• dat een betere toegang tot
• de zorg- en dienstverlening
• tot stand komt.

• Om een beeld te geven van
• ouders en anderen van niet
• westerse afkomst die te
• maken hebben met een kind
• met een beperking is het
• boekje 'Kracht' uitgebracht.
• Bijzonder mooie verhalen die
• opvallen door de eerlijkheid
• en openhartigheid van de
• betrokkenen die hun verhaal
• doen.

• OOOM is een initiatief van
• Platform VG-Haaglanden in
• samenwerking met MOOI/
• MCI, MEE en Voorall. Voor
• meer informatie of aanvraag
• van het boekje:
• Salima Kharkhache,
• 070 361 68 47.

Voorall in de pers

De strategie van Voorall is het vergroten van de naamsbekendheid via de inhoudelijke activiteiten. Het afgelopen kwartaal werd actief publiciteit gezocht door middel van het frequent uitsturen van persberichten en het aanleveren van artikelen aan de media.

Het Voorall nieuws over onder andere de toegankelijkheid van de stemhokjes, de mate waarin partijprogramma's aandacht hadden voor mensen met een beperking en het succes van Kennismaking RandstadRail, is goed ontvangen. Diverse geschreven media, zoals ADHC en Den Haag Centraal, en het journaal van Dag Den Haag van Den Haag TV hebben er aandacht aangegeven.

De nieuwe toegankelijkheidsgids Den Haag is verkrijgbaar

Als onderdeel van de Nota Gehandicaptenbeleid zijn door de gemeente Den Haag het afgelopen jaar 160 openbare gebouwen in Den Haag getoetst op toegankelijkheid.

De resultaten van het onderzoek en de eerder getoetste openbare gebouwen (in totaal 260) zijn gepubliceerd op de website www.toegankelijk.denhaag.nl en in dit nieuwe boekje.

De gids is verkrijgbaar op diverse plaatsen in de stad zoals bibliotheken, stadsdeelkantoren en i-Shops. Ook op te vragen via een e-mail naar Voorall: info@voorall.nl

Het flexibele team van Voorall

Nieuwsgierig wie er meewerken aan de activiteiten bij Voorall? Op www.voorall.nl onder het team van Voorall kunt u met ons kennismaken.

Voorall publicaties

- Rapport Jaarverslag 2009
- Flyer Jaarverslag 2009
- Kennismaking Randstad-Rail
- Advies Toegankelijkheid verkiezingen
- Advies Toegankelijkheid verkiezingen
- Voorall Belicht gemeenteraads-verkiezingen 2010

Colofon

Deze nieuwsbrief is een driemaandelijks uitgave van Voorall en bedoeld voor iedereen die professioneel betrokken is bij Hagenaars met een beperking.

Redactie: Communicatie Voorall, Tillie van Wijk
Ontwerp: MatGlas Ontwerpbureau, Jan Bakker

Contactgegevens:
Van Diemenstraat 196
2518 VH Den Haag
070 365 52 88
info@voorall.nl
www.voorall.nl

VOORall
voor Hagenaars met een beperking